

LIKE A PRAYER - Madonna
2 RIGHT HERE WAITING - Richard Marx
3 SWING THE MOOD - Jive Bunny & the Mastermixers
4 ETERNAL FLAME - The Bangles
5 SHE DRIVES ME CRAZY - Fine Young Cannibals
6 THE LOOK - Roxette
7 IF I COULD TURN BACK TIME - Cher
8 KOKOMO - The Beach Boys
9 RIDE ON TIME - Black Box
10 IF YOU DON'T KNOW ME BY NOW - Simply Red

1989

Skončila vojna, dostal jsem od našich škodovku a ti si koupili Favorita.

Jihoafrická republika

2. 2. 1989

Demise prezidenta Bothy

Prezident Jihoafrické republiky Pieter Willem Botha odstoupil ze zdravotních důvodů z funkce předsedy vládnoucí Národní strany. Jeho nástupcem se stal ministr školství Frederik de Klerk.

USA 20. 1. 1989

Inaugurace prezidenta Bushe

Do prezidentského úřadu byl slavnostně uveden 41. prezident USA šedesátitýřletý republikán George Bush, bývalý Reaganův viceprezident
Československo 15. 1. 1989

Palachův týden v Praze

Při příležitosti 20. výročí dobrovolného sebeupálení studenta Jana Palacha na protest proti sovětské intervenci proběhly v Praze masové demonstrace trvající pět dní. Bezpečnost vystoupení proti konzervativnímu normalizačnímu režimu brutálně potlačila.

Španělsko 23. 1. 1989

Dalí +

Salvador Dalí (* 1905, Figueras, Katalánie), španělský malíř, zemřel ve věku 84 let ve svém rodišti. Patřil mezi největší, ale taky

nejspornější malíře 20. století. Své místo v dějinách výtvarného umění si vysloužil především surrealistickými obrazy.

Polsko 17. 4. 1989

Solidarita opět povolena

Po sedmi letech ilegality byla povolena činnost svobodných polských odborů SolidaritaSovětský svaz 30. 7. 1989

Suverenita Lotyšska

Nejvyšší sovět Lotyšska schválil prohlášení, jímž tato pobaltská země vyhlašuje státní suverenitu. Příklad Lotyšska zanedlouho následovaly i Estonsko a Litva.

Polsko 24. 8. 1989

"Člověk Solidarity" premiérem

Po čtyřiceti letech zvolil polský parlament (Sejm) do čela nekomunistického politika, kandidáta Solidarity Tadeusze Mazowieckého. Tuto změnu umožnilo drtivé vítězství protikomunistické opozice v parlamentních volbách 4. července, ale Mazowiecki zformoval svou vládu až po úporných jednáních s komunisty. ->

Maďarsko 11. 9. 1989

Svobodné vycestování občanů NDR

Maďarská vláda otevřela téměř 10 000 vystěhovalcům z NDR svou rakouskou hranici. Tím byl dán impuls k zahájení revolučního procesu, který vedl nakonec k zhroucení neostalinistického systému v Německé demokratické republiceČeskoslovensko 28. 10. 1989

Nová vlna demonstrací

Na počest 71. výročí založení Československa se v pražských ulicích shromáždilo přes 20 000 obyvatel demonstrujících svůj nesouhlas s pokračující vládou konzervativních komunistických předáků. Demonstrace byly policejními oddíly opět brutálně rozehnány.

Španělsko 29. 10. 1989

Volební vítězství F. Gonzálese

Navzdory ztrátám se nejsilnější parlamentní stranou stala opět

Socialistická dělnická strana premiéra Felipa Gonzálese.

NDR 9. 11. 1989

Otevření hranic

V noci na 10. listopad otevřelo vedení NDR hranici s SRN a Západním Berlínem. Začalo boření berlínské zdi. Revoluce zvítězila. ->

Bulharsko 10. 11. 1989

Odvolání Todora Živkova

Todor Živkov byl v čele Bulharské komunistické strany vystřídán Petarem Mladenovem. Vichr změn se nevyhnul ani Bulharsku.

Československo 17. 11. 1989

Začátek sametové revoluce

Studentská manifestace na paměť protinacistického vystoupení českých studentů před padesáti lety byla brutálně napadena policejními jednotkami. Reakcí byl ostrý protest tvůrčí inteligence, herců a studentů, kteří založili masové hnutí Občanské fórum. Pobouření veřejnosti vyústilo od pondělí 20. listopadu do mohutných, až půlmilionových manifestací, pod jejichž tlakem ztratilo normalizační vedení KSČ v čele s M. Jakešem půdu pod nohama a 25. listopadu odstoupilo.

SRN 28. 11. 1989

Návrh na sjednocení Německa Spolkový kancléř Helmut Kohl (CDU) navrhl před poslanci Bundestagu konfederaci obou německých států.

Československo 10. 12. 1989

Jmenování nové vlády

Byla jmenována nová vláda, v níž poprvé od r. 1948 neměli komunisté převahu. ->

Bulharsko 11. 12. 1989

Komunisté se vzdávají vedoucí úlohy strany

Mimořádné zasedání ústředního výboru Bulharské komunistické strany se zřeklo vedoucí úlohy strany ve státě, deklarované ústavou.

SRN 13. 12. 1989

Polské nároky na reparace

Polská parlamentní delegace, která se zdržovala v SRN na oficiální návštěvě, vznesla požadavek, aby bonnská vláda nahradila Polsku válečné škody způsobené za druhé světové války.

Rumunsko 17. 12. 1989

Nepokoje v Temešváru

Proti manifestaci místního obyvatelstva, tvořené Rumuny, Maďary i Němci a protestující proti nezákonnému vystěhování kalvínského pastora Lászla Tökése, brutálně zakročily vojenské jednotky. Přes četné oběti na životech demonstrace pokračovaly a záhy se rozšířily po celé zemi. Začátek rumunské revoluce. ->

Berlín 22. 12. 1989

Otevření Braniborské brány

Na základě dohody mezi Helmutem Kohlem a novým ministerským předsedou NDR Hansem Modrowem byl otevřen volný přechod pro pěší situovaný v Braniborské bráně.

Československo 29. 12. 1989

Václav Havel prezidentem ČSFR

V Praze byl zvolen novým prezidentem Václav Havel, jenž se stal symbolem demokratických změn v postkomunistických zemích střední a východní Evropy.

1988-1989

5.2.1989 Vylet do Tabora viz kronika

12.3.1989

Vylet na kozi hradek

Po prázdninách jsem ještě nastoupil do ČML Hummpolec a pak na Vojnu. Tu jsem si odsloužil v Písku. Zde jsem se bohužel naučil pít pivo.

1989

12.9.1989

Vylet do Telce

20.-22.10.1989

Hnatnice

Po návratu v říjnu 1989 jsem si naposledy zúčastnil akce KHB v Praze shodou okolností 17.11.

1989

15.-22. ledna

Pražské **vzpomínkové shromáždění** na paměť J. Palacha se po brutálním zásahu policie proměnilo v **osmidenní demonstrace**. Policie nasadila vodní děla, psy a speciální jednotky; na 800 lidí bylo zatčeno a osm čelných aktivistů (mezi nimi V. Havel) bylo obviněno z výtržnictví a uvězněno.

26. ledna

692 kulturních pracovníků podepsalo petici **za propuštění V. Havla** i ostatních zatčených a odsoudilo brutální zásah policie; k této iniciativě se 16. února připojila druhá: 670 vědeckých pracovníků ze 70 institucí koncipovalo protestní dopis premiéru Adamcovi, v němž byla formulována žádost o větší otevřenost politiky a více tolerance.

počátek února

Publikováno programové prohlášení **Obrody – Klubu za socialistickou přestavbu**, jímž tato nezávislá iniciativa (sdružující bývalé reformní komunisty) vstoupila v život (již v lednu roku 1989 byl dopracován organizační řád); předsedou Klubu se stal V. Mencl. V květnu 1991 se Klub sloučil se sociálně demokratickou stranou.

14. února

Předsednictvo Federálního shromáždění odhlasovalo podstatně vyšší tresty za údajné "rušení veřejného pořádku".

duben–červenec

Probíhala **jednání vlády s Vatikánem**, jež přinesla dílčí úspěchy (vláda schválila 12. července t. r. jmenování čtyř římskokatolických ordinářů).

4. dubna

Premiér L. Adamec na besedě se zástupci pražských závodů oznámil, že "žijeme nad poměry, životní úroveň neodpovídá výkonnosti naší ekonomiky, ... nevyhneme se některým nepopulárním opatřením", tzn. nastává **dobu "utahování opasků"**.

20. dubna

Ve třinácti volebních obvodech proběhly **doplňovací volby** do obou sněmoven Federálního shromáždění, České a Slovenské národní rady; poprvé se uskutečnily z více kandidátů (ověřovaly se prvky nového volebního systému). Z dvaceti registrovaných kandidátů bylo zvoleno devět poslanců (při 95,3 % účasti).

19. června

Další významné **změny** ve federální **vládě**; došlo k odvolání pěti ministrů, což bylo dokladem nejistých poměrů v zemi.

21. června

Na schůzi Federálního shromáždění bylo oznámeno **nové pojetí centrálního plánování a řízení**, které spočívalo v posílení dlouhodobosti plánování a v posílení samostatnosti podniků.

29. června

Zveřejněn manifest *Několik vět*, žádající svobodu a demokracii. Petici podepsaly v krátké době tisíce občanů (do konce července na 12 tisíc osob). Režim rozpoutal hysterickou kampaň proti signatářům (*Rudé právo* uveřejnilo 30. června t. r. článek *Kdo se je vítr*).

1. července

Došlo k zjednodušení při vyřizování žádostí o vydání **cestovního dokladu** k trvalému pobytu v zahraničí.

3. července

Nezávislá občanská hnutí se obrátila na vlády zemí Varšavské smlouvy se žádostí, aby byla **přehodnocena** jejich **účast na invazi** do Československa v srpnu 1968.

21.-25. července

Poslanci **polské Solidarity** na návštěvě v Československu; setkali se zde s V. Havlem, A. Dubčekem, kardinálem F. Tomáškem a dalšími.

31. července

Oznámeno **zdražování** maloobchodních cen některých výrobků (například cigaret), cen za lázeňské služby, cen hnojiv, dřeva, čerpadel. Současně došlo ke **snížení** cen vybraných textilií, stříbrných a zlacených výrobků (od 1. srpna došlo také ke snížení základu pro výměr cla na dovoz osobních aut).

12. srpna

Rudé právo **odmítlo dialog** s mluvčími nezávislých iniciativ (psalo o nich jako o "ilegálních strukturách"); šlo o reakci na nabídku vyslovenou J. Dienstbierem v rozhovoru pro americký týdeník Newsweek z 24. července t. r.

21. srpna

Protestní demonstrace v Praze byla rozprášena policií; zatčeno bylo na 320 našich občanů a 56 cizinců (převážně Poláků, Maďarů a Italů).

28. září

U příležitosti 1060. výročí smrti sv. Václava došlo u Myslbekovy sochy na Václavském náměstí v Praze k sročení lidí a k zásahu policie.

30. září

Na velvyslanectví SRN v Praze se začaly shromažďovat tisíce **východoněmeckých občanů**; do 4. října jejich počet dosáhl 11 tisíc, postupně jim československé úřady dovolily odcestovat zvláštními autobusy a vlaky do bavorského Hofu. Exodus občanů NDR (od léta už probíhal přes Maďarsko do Rakouska) významně akceleroval i vývoj v Československu.

11. října

Oznámeno **zkrácení vojenské služby** na 18 měsíců a snížení vojenských výdajů o 10 %.

25. října

Členové **České filharmonie** se připojili ke svému dirigentovi

V. Neumannovi a rozhodli se **bojkotovat** Československou televizi a rozhlas na protest proti perzekuci signatářů *Několik vět*.

26. října

Režim zahájil **útok na nezávislá periodika**, jichž vycházelo asi 130 (jejich vydavatelé riskovali kromě trestního stíhání i pokutu do výše 50 tisíc Kčs).

28. října

V Praze na Václavském náměstí proběhla **mohutná demonstrace** (na 10 tisíc lidí) k výročí vzniku republiky; policejní oddíly rozprášily sročení občanů, předvedeno bylo 355 osob. Většina čelných aktivistů byla zadržena již v předvečer demonstrace.

3.-5. listopadu

Polští a českoslovenští disidenti zorganizovali ve Vratislavi **konferenci o střední Evropě**, kam přijelo na 5 tisíc lidí z Československa, když další stovky byly zadrženy na hranicích.

4. listopadu

Z Československa odjížděli další východoněmečtí uprchlíci zvláštními vlaky do SRN (uzavřena dohoda mezi vládami ČSSR, NDR a SRN).

11. listopadu

Rudé právo přiznalo **zadlužení** Československa ve výši 12 miliard dolarů.

12. listopadu

Zhruba 10 tisíc poutníků z Československa (spolu s pražským arcibiskupem kardinálem F. Tomáškem) se zúčastnilo ve vatikánském chrámu sv. Petra **svatořečení Přemyslovny Anežky České**, dcery Přemysla Otakara I. (v roce 1879 byla vyhlášena za blahoslavenou); při té příležitosti poskytl papež Jan Pavel II. československým poutníkům generální audienci.

17. listopadu

V Praze na Albertově začala v 16 hodin řádně ohlášená a povolená studentská manifestace k uctění památky J. Opletala za účasti asi 15 tisíc vysokoškoláků. Nato následoval pietní akt na Vyšehradě. Část davu postupovala do středu města podél Vltavy k Národní třídě, kde

došlo k **brutálnímu zásahu** příslušníků VB a pohotovostního pluku SNB. Ten vyvolal všeobecné rozhořčení veřejnosti a bezprostřední protestní akce, které přerostly ve **státní převrat**, jenž byl pro svůj mírný průběh i provázenou euforií nazýván "**sametovou**" nebo "**něžnou**" revolucí.

18. listopadu

Divadelníci v Praze zahájili ze solidarity se studenty týdenní **protestní stávku**; stávka se rozšířila i do mimopražských divadel.

Zahraniční vysílačky Svobodná Evropa i Hlas Ameriky oznámily, že na následky zranění při zákroku na Národní třídě zemřel student M. Šmíd (šlo, jak se brzy ukázalo, o nepravdivou zprávu).

19. listopadu

V podvečer skupina intelektuálů a umělců spolu se zástupci studentů vytvořila v pražské Laterně magice **Občanské fórum** (OF), širokou platformu všech občanských aktivit usilujících o obnovu politického pluralismu, odmítající totalitní komunistický režim.

20. listopadu

Václavské náměstí v Praze se zaplnilo více než 150 tisíci občany, kteří zde **demonstrovali svůj nesouhlas** s totalitním režimem v zemi; požadovali vyšetření a potrestání zásahu na Národní třídě, odchod zkompromitovaných politiků, demokratizaci politického života, odstranění politického monopolu KSČ, celospolečenský dialog apod. **Manifestace** se konaly i v následujících dnech, a to i v jiných městech republiky. Na vysokých školách byla vyhlášena okupační stávka, která se brzy rozšířila i na střední školy.

21. listopadu

Předseda vlády L. Adamec se setkal s představiteli Občanského fóra, stávkujících studentů a umělců. Začala se zakládat **občanská fóra**, v zemi se vytvářela jejich horizontální síť, kdy jednotlivé místní skupiny byly napojeny na koordinační centrum v Praze (vrcholným orgánem byl republikový sněm OF). Sdělovací prostředky se postupně vymaňovaly z pout cenzury.

24. listopadu

Na zasedání ÚV KSČ rezignoval M. Jakeš na funkci generálního tajemníka, do čela zvolen K. Urbánek; ve vedení KSČ však byli ponecháni mnozí zkompromitovaní politikové.

25. a 26. listopadu

Na **Letné** v Praze se konaly dvě mohutné **demonstrace** (sobotní účast představovala zhruba 750 tisíc občanů a nedělní více jak půl milionu občanů).

26. listopadu

Vládní delegace vedená L. Adamcem se setkala **s představiteli OF** v čele s V. Havlem v Obecním domě v Praze; Adamec souhlasil s vytvořením nové vlády rozšířené o zástupce OF.

27. listopadu

Proběhla **celostátní dvouhodinová generální stávka**.

Došlo k **obnovení Československé strany sociálně demokratické**; předsedou přípravného výboru se stal S. Klaban, programové prohlášení bylo vydáno 5. prosince 1989. Obnovovací sjezd (XXIV.) se konal 25. března 1990, předsedou se stal J. Horák.

28. listopadu

Nové (dvouhodinové) **jednání delegací federální vlády a OF** (L. Adamec a V. Havel); premiér Adamec přislíbil vytvořit do 3. prosince novou vládu. A. Indra se vzdal funkce předsedy Federálního shromáždění.

29. listopadu

Federální shromáždění na své mimořádné schůzi zrušilo čl. 4 ústavy (o vedoucí úloze KSČ), změnilo čl. 6 o Národní frontě a čl. 16 o výchově v duchu marxismu-leninismu; tím formálně **skončilo 41 let vlády komunismu** v Československu. Současně byla ustavena komise k vyšetření událostí 17. listopadu.

Byly zveřejněny **cíle OF** (*Co chceme*): 1. demokratický stát v duchu Deklarace lidských a občanských práv; 2. pluralitní politický systém; 3. samostatnou zahraniční politiku, která zabezpečí Československu integraci "do Evropy"; 4. rovnoprávné druhy vlastnictví; 5. sociální spravedlnost; 6. důstojné životní prostředí; 7. demokratizaci kultury, školství.

30. listopadu

Na vysokých školách byla zrušena výuka marxismu-leninismu.

2. prosince

Rakousko zrušilo vízovou povinnost pro cesty československých občanů do jejich země.

3. prosince

L. Adamec sestavil **novou rekonstruovanou federální vládu**, v níž bylo osm nových ministrů (z toho 3 za KSČ); složení reorganizované vlády bylo pro OF zcela **nepřijatelné** (z 21 členů bylo 16 zástupců KSČ, po jednom ministru za lidovce a socialisty a tři nestraníci). Současně vláda označila vstup vojsk Varšavské smlouvy v srpnu 1968 za porušení norem vztahů mezi suverénními státy a navrhla sovětské vládě zahájit jednání o stažení sovětských vojsk z území ČSSR.

Byla založena **Obec spisovatelů** sdružující na 400 českých a moravských dramatiků, spisovatelů, básníků a kritiků; předsedou byl zvolen V. Havel.

Byla ustavena **Křesťansko-demokratická strana** (KDS) jako nadkonfesní strana pravého středu a konzervativně křesťanského zaměření. Na ustavující konferenci 26. prosinci t. r. byl zvolen do čela KDS V. Benda.

4. prosince

Česká vláda podala demisi (předsedou byl F. Pitra).

Při setkání představitelů členských států Varšavské smlouvy v Moskvě byla okupace ČSSR z roku 1968 označena za "vměšování do vnitřních záležitostí suverénního Československa".

Statisíce lidí znovu zaplnily Václavské náměstí v Praze; požadavek byl jednoznačný: **sestavit novou, reprezentativní vládu**, a to nejpozději **do 10. prosince** t. r., jinak se bude 12. prosince konat generální stávka.

5. prosince

Předlistopadový předseda České národní rady J. Kempný jmenoval **novou českou vládu** v čele s F. Pitrou, v níž bylo 8 komunistů, 5 bezpartijních a po dvou ministrech z lidové a socialistické strany; se složením vlády vyjádřilo **OF nespokojenost**.

Nově zvolený generální tajemník ÚV KSČ K. Urbánek slíbil ve svém projevu **rehabilitaci** všech komunistů vyloučených po srpnu 1968 a vyhlásil *Poučení z krizového vývoje* za neplatné.

6. prosince

Došlo k **setkání** V. Havla s K. Urbánkem a L. Adamcem; předmětem jednání byly otázky reorganizace vlády.

7. prosince

Vláda L. Adamce podala **demisi**; sestavením nové vlády "národního porozumění" byl pověřen dosavadní místopředseda vlády M. Čalfa (za KSČ).

8. prosince

Prezident republiky G. Husák vyhlásil **amnestii** pro všechny politické vězně.

9. prosince

Ustavena československá ekologická politická strana - **Strana zelených** v čele s předsedou J. Ječmínkem.

10. prosince

Nově **ustavená** (21členná) **federální vláda** v čele s M. Čalfou, v níž poprvé byli komunisté po 41 letech v menšině (jen 10 členů KSČ, z nichž tři ještě ukončili do ledna 1990 členství v KSČ, 7 nestraníků, po dvou za socialisty a lidovce), složila slib do rukou prezidenta G. Husáka; byl to jeho poslední oficiální akt. Vznikla "**vláda národního porozumění**".

G. Husák **abdikoval** z funkce prezidenta.

Na Václavském náměstí v Praze proběhla **manifestace** ke **Dni lidských práv**; došlo zde k oznámení kandidáta na prezidenta republiky - V. Havla. Mezi možnými kandidáty se vyskytovala (do té doby) další jména: A. Dubček, Č. Císař, L. Adamec.

Ukončena stávka kulturních pracovníků (jen studenti setrvali ve stávce).

12. prosince

Na společné schůzi obou sněmoven Federálního shromáždění byl zvolen novým předsedou S. Kukrál (bezpartijní).

17. prosince

Ustavena česká pravicová politická strana - **Občanská demokratická aliance** (ODA) jako součást OF (v letech 1989-1991); hlásila se

k západoevropskému konzervativismu, prosazovala zásady právního státu, liberálně tržní ekonomiky a parlamentní demokracie. Prvním předsedou se stal P. Bratinka.

20.-21. prosince

Na mimořádném **sjezdu KSČ** byl zvolen jejím předsedou L. Adamec, prvním tajemníkem se stal V. Mohorita; současně došlo k **rozpuštění Lidových milicí**.

Státní bezpečnost se dostala pod kontrolu vlády.

23. prosince

V místě zvaném Hraničky (u Rozvadova) došlo k symbolickému přestřižení drátěných zátarasů ministry zahraničí ČSSR a SRN (J. Dienstbierem a H.-D. Genscherem); **"železná opona" padla**.

26. prosince

V Praze byla založena československá radikálně pravicová politická strana - **Sdružení pro republiku-Republikánská strana Československa** (SPR-RSČ); ve svém programu odmítala diktaturu jakéhokoli druhu, podporovala tržní hospodářství a přetvoření československé federace ve spolkovou republiku. Do čela strany byl zvolen M. Sládek.

28. prosince

Federální shromáždění zvolilo za svého nového předsedu A. Dubčeka; došlo také k výměně některých dalších poslaneckých míst, kde se objevili poslanci navržení za OF.

29. prosince

Ve Vladislavském sále Pražského hradu proběhla **volba** 9. československého **prezidenta**; jednomyslnou volbou se jím stal jediný kandidát - **V. HAVEL [1989-1992]**. Na volbu navázala slavnostní mše Te Deum ve Svatovítské katedrále, kterou celebroid kardinál F. Tomášek.